

Høring om Meld. St. 22 (2010-2011): Motivasjon – mestring – muligheter

Den norske skolen har stort sett god infrastruktur. Likevel ser vi at det er et stort gap mellom det potensialet IKT har som redskap for å nå målene for skolen og hvordan det brukes i praksis. I meldingen pekes det på flere viktige mål for ungdomsskolen, blant annet *tilpasset og utfordrende opplæring* og *relevant opplæring*. IKT kan spille en viktig rolle i forhold til å nå disse målene.

Teknologirådet vil trekke fram tre tiltak for å oppnå resultater med IKT i skolen. Disse adresserer de overordnede målene nevnt over, i tillegg til å være relevante for meldingens kapittel 4.8.1.

- Lærerenollen og skoleledelse
- Digitale læremidler
- Vurderingsform

Lærerenollen og skoleledelse

IKT må brukes for å redusere den administrative byrden for lærerne, slik at læreren får mer tid til å være pedagog. I tillegg må skolene anskaffe gode digitale læremidler og sørge for at lærerne har opplæring i å bruke dem.

ITU-monitor undersøkelsen viser at hvordan IKT brukes i skolen i stor grad avhenger av læreren. Det er derfor viktig at alle lærere får veiledning i å bruke slike. Her spiller både skoleeiere og skoleledere en viktig rolle. Skolelederen har et ansvar i å få formidlet til lærerne hva som forventes i forhold til bruk av IKT.

IKT-satsingen i skolen i dag er preget av mange løsrevne initiativer, programmer og produkter som det er vanskelig å finne fram til, som det er vanskelig å vurdere kvaliteten av og som ikke nødvendigvis passer inn med det øvrige undervisningsopplegget eller de administrative systemene skolen bruker.

En undersøkelse konsulentselskapet McKinsey har gjort av hva som kjennetegner skole-systemer som har opplevd reelle forbedringer over tid, viser at det å minke den administrative byrden på lærerne er en faktor som har stor betydning. Dette behøver ikke bety at det skal bli mange flere ikke-pedagogisk ansatte ved norske skoler.

Det er et betydelig potensial i å sørge for at skolenes IT-portefølje er helhetlig og utveksler informasjon – både mellom skolens interne systemer, mot kommunale systemer og mot sentrale rapporteringssystemer. I dag er det ikke uvanlig at f.eks. klasselister må legges inn og vedlikeholdes i flere ulike systemer. Det er ikke rart at mange lærere er skeptiske til å ta i bruk nye IT-løsninger når erfaringen gjerne er at de skaper mer administrasjon, ikke mindre.

Digitale læremidler

Det må utvikles gode digitale læremidler som kan styrke tilpasset opplæring. Dette kan gjøres gjennom systemer for tilbakemelding mellom elev og lærer, og med oppgaver tilpasset elevens ferdighetsnivå.

De digitale læringsressursene som finnes i dag tilfører først og fremst variasjon fra bøkene og utnytter i liten grad det potensialet for innebygd logikk som ligger i et IT-system. Når elevene og deres arbeid ikke er identifisert for læreren, er det ingen som kan følge med på hva de får til og ikke, om de kommer seg videre fordi de forstår oppgaven, eller om de bare «klikker rundt».

IT gir mulighet for logging og oppfølging av resultater, og bearbeiding av informasjonen slik at læreren kan få tilbakemelding – ikke bare om elevens kunnskapsnivå, men også om hva han eller hun konkret har problemer med. I Hattie-studien (2009) er god tilbakemelding fra elevene til læreren en av de faktorene som har positiv effekt på læring.

Spillindustrien har skjønnet hva som skal til for å holde på brukernes interesse: Spillet må være enkelt nok til at ferske spillere ikke gir opp fordi de ikke får det til, men krevende nok til at erfarne spillere ikke kjeder seg og legger spillet fra seg. Dette greier de gjennom at det gis hint og hjelp til «nybegynnerne», mens erfarne spillere raskt kan forsere de enkle delene og gå videre til utfordringer på sitt eget nivå. Selv om skolearbeid aldri vil kunne bli like spennende som dataspill, er dette en tankegang som savnes i dagens digitale læremidler.

Her spiller også læreren en viktig rolle – dersom et lærergrensesnitt kan gi oversikt over hvordan elevene jobber, vil de elevene som trenger det kunne få tilpasset hjelp til å komme videre i faget.

Vurderingsformer

Digital eksamen med full tilgang til internett vil stimulere bruk av internett og digitale læremidler i undervisningen.

Dersom man bruker digitale læremidler hvor eleven identifiseres og læreren kan følge elevens arbeid tett, kan læreren bedre gi gode, konstruktive tilbakemeldinger som eleven kan bruke for å utvikle seg videre i faget. Dette er viktig for den løpende vurderingen gjennom året.

En rekke internasjonale studier viser samme tendens: formen og innholdet på tester og eksamen er avgjørende for hva som undervises og hvordan (atc21s.org). Lærere tilpasser undervisningen slik at den blir «eksamensrelevant». Utviklere av læringsressurser gjør det samme.

Undervisningsministeriet i Danmark har testet ut bruk av internett på eksamen i fire fag på videregående nivå - dansk, økonomi-fag, samfunnsfag og matte. I følge sluttrapporten for prosjektet har internettilgangen på eksamen vært en katalysator for utviklingen av de fire fagene. Den digitale eksamensløsningen bidro til et kvalitetsløft i det daglige pedagogiske arbeidet i form av mer tidseffektiv undervisning, bedre utnytting av ulike læringsmetoder og større fokus på fagenes bredde og dybde.